

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

معاونت پژوهشی

دانشکده بهداشت

گزارش نهایی طرح تحقیقاتی

موضوع: بررسی وضعیت بهداشت محیط مهد های کودک دولتی و غیر انتفاعی شهر قزوین در سال

۱۳۹۲

استاد راهنما: دکتر حمزه علی جمالی

استاد مشاور: علی اصغر کاربرو

مجریان طرح: رضا گونجی - فاطمه مهدوی دوست - فتانه کاکاوند - کبری عسگری

چکیده:

مقدمه: کودکان آینده سازان کشور می باشند و هرگونه کم توجهی در حفظ و تامین سلامتی آنها باعث بروز ضایعه ای جبران ناپذیر می گردد. پرداختن به کودک در سال های اولیه زندگی بستر مناسبی را فراهم می آورد تا کودک از رشد و تکامل خوبی برخوردار شود. اکثر مهدکودکها سیستم مدیریتی منطبق با نیازهای بهداشتی مهدهای استاندارد را ندارند و متاسفانه مهدهای موجود اغلب خانه های مسکونی قدیمی هستند که تنها با رنگ کردن و چسبانیدن چند نقاشی به در و دیوار تغییر کاربری داده اند. با توجه به اینکه مهدکودک از جمله موسساتی است که به دلیل تحت پوشش قرار دادن جمعیت انبوهی از کودکان در سنین پایین که احتمال انتقال عوامل بیماری زا بین آنها وجود دارد و از نظر ایمنی و حفاظتی نیز بسیار آسیب پذیر می باشند، لذا می بایست مقررات بهداشت محیط با جدیت در آنها اجرا و پیگیری شود که خوشبختانه با تدوین آیین نامه بهداشت محیط مهدکودکها در سال ۱۳۸۱ فرصتی جدید در جهت ارتقا سطح بهداشت محیط اینگونه اماکن فراهم آمده است. این پژوهش به منظور بررسی وضعیت بهداشت محیط کلیه مهد کودکهای شهر قزوین انجام شد.

روش کار: این مطالعه مقطعی در سال ۱۳۹۲ بر روی کلیه مهد کودکهای شهر قزوین انجام شد که بر اساس پرسشنامه و مشاهده مستقیم بود. پرسشنامه مورد استفاده در این تحقیق، پرسشنامه استاندارد تهیه شده توسط معاونت بهداشتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و به روش مشاهده از طریق بازدید های محلی بود. پرسشنامه از سه بخش تشکیل گردیده است که یک بخش آن سوالات مربوط به بهداشت فردی، بخش دیگر مربوط به وضعیت ساختمانی مهدکودک و بخش آخر مربوط به ظروف و لوازم کار می باشد. سوالات ضمن بازدید از ساختمان مهد کودک ها، توسط محققین تکمیل گردید. در نهایت داده های بدست آمده با استفاده از نرم افزار spss16 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج این بررسی نشان داد که مهدکودکهای مورد مطالعه از نظر کارت معاینه پزشکی (۵۱،۴٪)، گواهینامه آموزشی (۳۷،۱٪)، دستشویی (۹۱،۴٪)، استعمال دخانیات (۱۰۰٪)، بهداشت فردی (۵۱،۴٪)، دفع و جمع آوری زباله (۹۴،۳٪)، دفع بهداشتی فاضلاب (۱۰۰٪)، پرونده پزشکی (۱۰۰٪)، دمپایی و کفش اختصاصی (۸۲،۹٪)، صندلیهای سالم و بهداشتی (۹۴،۳٪)، ملحفه و روبالشی (۶۸،۶٪)، کف اتاق بخش نوپا (۶۲،۹٪)، کف اتاق بازی کودکان (۸۸،۶٪)، هواکش (۵۷،۱٪)، کپسول آتش نشانی (۴۲،۹٪)، قفسه و ویترین (۲۵،۷٪)، کف ساختمان (۹۷،۱٪)، تهویه هوا (۸۸،۶٪)، پیشخوان سالم (۸۸،۶٪) مطلوب بودند.

بحث و نتیجه گیری: بر اساس نتایج این پژوهش در حدود نیمی از مهدکودکها، کلیه کارکنان دارای کارت معاینه پزشکی معتبر هستند و همچنین در حدود یک سوم مهد کودک ها کلیه کارکنان دارای گواهینامه آموزشی معتبر می باشند، که این امر مستلزم توجه بیشتر مدیران مهدها و بازرس های بهداشت محیط می باشد. مدیران مهدها با اختصاص بودجه های مناسب میتوانند در جهت حل سریع تر مشکلات بهداشتی مهدها قدم بردارند. بنابر این بایستی اقدامات لازم توسط مدیران انجام شود. در نیمی از مهد کودک ها بهداشت فردی و نظافت عمومی به طور کامل انجام می شد که بایستی به این امر در سایر مهد کودک ها نیز مورد توجه قرار گیرد.

کلمات کلیدی: بهداشت محیط، مهد کودک ها، قزوین